

Værdiberegninger. Det kan jo være, at det er fremkommet derved, at de hidtilværende Kreditforeninger ikke have været i Stand til at fyldestgøre de Krav, der ere komne frem, og dette har sandsynligvis været begrundet i, at de hidtilværende Kreditforeninger have været nødsagede til kun at tage Hensyn til industrielle Virksomheder, for saa vidt de virkelig kunne præstere Værdier paa den Maade, som jeg har antydet, nemlig i Jord og Bygninger, der egnede sig til almindelig Brug, men ikke have anset det for forsvarligt at gaa bort fra det Grundlag, som man hidtil har haft for Kreditforeningernes Virksomhed. Værdien af de her omtalte industrielle Ejendomme, som de kaldes, skal heller ikke efter Lovforslaget baseres paa, hvad de kunne sælges for i Handel og Wandel, men paa den Virksomhed, som et industrielt Etablissement udfolder, og det Udbytte, som det kan give. Men nu veed enhver, der kender lidt til Forholdene, at en industriel Virksomhed maa baseres paa en Sammensætning af en Mængde Faktorer, som næsten ikke ere til at beregne. Den første Faktor er vistnok den personlige Dygtighed, hvormed den drives, men at en Kredit baseres paa den vedkommende Person, tror jeg ikke nogen vil sige er forsvarligt; man kan tage fejl af Manden, han kan blive syg eller dø. At basere en Kredit paa den personlige Dygtighed er derfor ikke forsvarligt. Dernæst kan den baseres paa, at den paagældende Industri er naturlig for Landets Forhold, at den efter al Sandsynlighed maa kunne trives og nok kan komme til at give godt Udbytte, men vi have jo Erfaring fra alle Sider om, at det kan gaa op og ned efter Konjunkturerne, og ingen er jo Herre over Konjunkturerne paa den Maade, at han ubetinget kan sige, at hvad der i Dag er godt, er det ogsaa i Morgen. Vi have jo en Masse Eksempler paa, at Etablissements, som man troede stode fast og grundmurede, ere ved Konkurrence eller ved forandrede Toldforhold i Indland og Udland, eller ved Forhold, som man ikke i Forvejen kan beregne, blevne værdiløse efter saa Mars Forløb. Derfor anser jeg det for aldeles urigtigt at basere en Kreditforening paa industriel Virksomhed. Den naturlige Maade, hvorpaa den industrielle Virksomhed skal fremmes, er først den gammeltdags Maade, at der er en dygtig Mand med personlig eller privat Kapital, og den næste Vej bliver saa, at der danner sig et Aktieselskab, hvori de Borgere, der ønske at deltage i industriel Virksomhed og anbringe deres Penge paa en efter deres Mening frugtbringende Maade, indskyde Aktier.

Videre tror jeg ikke, man skal gaa. Derfor mener jeg, at det er en hel forkert Vej, Lovforslaget gaar ind paa, og derfor vil jeg ikke være med til at fremme det, ikke fordi det vil skade de bestaaende Kreditforeninger, thi de have ikke haft noget at gøre med disse industrielle Ejendomme, men fordi det vil skade dem i en Henseende, idet de fremkomme med Navnet Kreditforeninger, og Kreditforeningerne ere af en saadan Betydning her i Landet, at det ikke er ret heldigt, at en Kreditforening kommer frem, som ikke har noget af det karakteristiske af en Kreditforening ved sig, og hvis Obligationer staa i en overmaade lav Kurs, saa at det vil være til Skade for alle nu bestaaende Kreditforeninger. Og der er een Ting til, som ogsaa vilde være uforsvarlig, nemlig hvis de tillode sig at anbringe umyndiges Midler deri. Det vilde være det samme som at give dem Tilladelse til at bortkaste umyndiges Midler. Jeg kan derfor ikke have nogen som helst Sympati for Forslaget, men jeg skal ikke i Djeblisset udtale mig om dets videre Fremme.

Th. Nielsen: Ja, Kreditforeninger overhovedet betragter jeg som et Værn, om jeg maa bruge det Udtryk. Den enkelte er for svag til at staa imod Kapitalens Magt, men saa slutter man sig sammen i Kreditforeninger og søger ved forenede Anstrængelser at modstaa den. Der er næppe nogen Tvivl om, at hvis der ikke var Kreditforeninger og lignende Institutioner, vilde Følgen blive, at de økonomisk svage Individer vilde blive ødelagte af Kapitalens Magt, dels af Banker, dels, endnu meget værre, af Kommissionærer, Sagførere til Dels og andre, Agerkarle f. Eks. Vi vide jo selv, at under den bestaaende Samfundsordning kan det ikke undgaa, at et i økonomisk Henseende svagt Individ falder ind under en saadan Afklædning af de paagældende. Dermed er aldeles ikke jagt noget hverken imod Banker eller Sagførere, det kunde aldrig falde mig ind at insinuere noget imod dem, men overhovedet mener jeg, at naar Landejendomsbesiddere skulle søge Laan saadanne Steder, er det i Regelen kun at komme af Aften og i Alden. Laanene skulle være faste og sikre, og det er ganske naturligt, at de ikke kunne laane saadanne Steder, uden derved at blive aflædte. Kreditforeningerne have jo, som den første ærede Taler, det ærede 2det Medlem for 9de Kredts (Stilling) omtalte, ja det var maaffe endda de sidste ærede Taler, i de 40 Aar, de have bestaaet, udfoldet en stor Virksomhed; nu er der jo 68,000 Interessenter i Kreditforeningerne